

Oikaisuvaatimus kasvatus- ja opetuslautakunnan päätökseen 16.9.2025 § 81 Kymintehtaan koulun Pilkan toimipisteen opetustoiminnan siirto Kymintehtaan koulun Kymintehtaan toimipisteeseen

10569/12.00.00/2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta 22.10.2025

Valmistelija: vt. opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kasvatus- ja opetuslautakunnan 16.9.2025 tekemästä päätöksestä, § 81, joka koskee Kymintehtaan koulun Pilkan toimipisteen opetustoiminnan siirtämistä Kymintehtaan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen, on tehty oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimus on jätetty kaupungin kirjaamoon 1.10.2025 ja siten tehty oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyn määräajan kuluessa, joten oikaisuvaatimus otetaan tutkittavaksi.

Oikaisuvaatimuksen tekijää esittää, että kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös Pilkan opetustoiminnan siirrosta Kymintehtaan toimipisteeseen on tehty puutteellisin tiedoin ja päätös tulisi kumota ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Toimielin huolehtii hallintolain edellyttämällä tavalla itse asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja selvitykset. Selvityksen laatu ja laajuus riippuvat käsiteltävänä olevan asian luonteesta. Ohesta ilmenee, että lautakunnalla on ollut oikeelliset, riittävät ja tarpeelliset tiedot päätöksentekoa varten.

Kunta päättää palveluverkoistaan itsehallintoonsa perustuen. Tällöin toimielin arvioi, onko ratkaisu kunnan asukkaiden edun mukainen. Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on harkintavaltaa opetuksen järjestämispaikkojen suhteen. Kasvatus- ja opetuslautakunta on arvioinut, että Pilkan toimipisteen opetustoiminnan siirtäminen Kymintehtaan toimipisteeseen on kuntalaisten edun mukainen.

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Hallintosäännön 23 §:n mukaan lautakunta päättää vastuualueellaan palvelupisteistä ja niiden sijainnista.

Hallintosäännön 5 luvun 24 §:n 1 momentin mukaan kasvatus ja opetus lautakunta järjestää kasvun ja oppimisen sekä lapsiperheiden tukemiseen liittyvät palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. varhaiskasvatuslain, perusopetuslain, 18 lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, nuorisolain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain,

oppivelvollisuuslain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisista kaupungille kuuluvista tehtävistä sekä vastaa muun lautakunnan toimialaan liittyvän lainsäädännön noudattamisesta. Hallintosäännön 5 luvun 24 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää kaupungille edellä mainittujen lakien mukaan kuuluvista asioista

Vastine oikaisuvaatimukseen

Tausta

Kuusankoski-Jaala-alueella toimii tällä hetkellä 10 perusopetuksen toimipistettä: Jaalan koulu, Voikkaan koulu, Keskustan koulu ja Svenska skolan, Naukion yhtenäiskoulu, Kymintehtaan koulun Kymintehtaan ja Pilkan toimipiste sekä Tähteenkadun koulun Tähteenkadun toimipiste, Carean toimipiste ja Mäntykallion opetusyksikkö. Kymintehtaan ja Pilkan koulut yhdistettiin hallinnollisesti vuonna 2022. (Kasvatus- ja opetuslautakunta 30.03.2022 § 28). Lukuvuonna 2025–2026 Pilkan toimipisteessä opiskelee vuosiluokilla 1–6 112 oppilasta. Koko Kymintehtaan koulussa oppilaita on vuosiluokilla 1–9 390.

1. Lapsen etu ja turvallinen opiskeluympäristö

Kymintehtaan koulun kunto

Kymintehtaan koululla toimii nykytilanteessa 280 oppilaan yhtenäiskoulu. Palveluverkkosuunnitelman mukaisesti koulutoimintaa jatketaan Kymintehtaan koululla vuoteen 2035 saakka. Opetuksen toiminta keskittyy kellarikerroksen yläpuolisiin tiloihin, joissa olosuhteet ovat turvalliset ja terveelliset.

Kymintehtaan koululle ei ole suunnitelmissa toteuttaa peruskorjausta, vaan rakennuksessa toteutetaan tarvittavat, käytön turvaavat korjaustoimenpiteet, joilla varmistetaan turvalliset ja terveelliset olosuhteet rakennuksessa oleskeleville. Loppuvuoden 2025 aikana tehdään rakennuksen kunnon osalta lisäselvityksiä, joiden avulla selvitetään mahdollisten korjaustarpeiden laajuutta, aikataulua ja kustannuksia.

JEA-toiminta (joustava esi- ja alkuopetustoiminta)

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, ettei vaikutusten arvioinnissa ole otettu huomioon JEA-toiminnan toteutumista Pilkan koulun sulkeutuessa. Joustavaa esi- ja alkuopetusta toteutetaan kaikissa Kouvolan esiopetus- tai alkuopetusryhmissä riippumatta siitä, toimivatko ryhmät samoissa tiloissa, toistensa välittömässä läheisyydessä tai kauempana toisistaan. Toiminnan jatkumo taataan myös Pilkan toimipisteen lakkautuessa.

Koulumatkan pidentyminen ja turvallisuus sekä koulukuljetusten kustannusten arvio

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan lapsen edun ensisijaisuuden periaatteeseen. Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus kunnassa tulee järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman lyhyet ja turvalliset.

Oikaisuvaatimuksessa esitetty väite siitä, että lautakunnan päätös rikkoisi lasten etua, on perusteeton. Tehty päätös ei myöskään ole lain 6 §:n vastainen vaan koulumatkat tulevat jatkossakin olemaan mahdollisimman turvalliset ja lyhyet.

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan koulumatkan turvattomuuteen. Perusopetuslain 32 §:n mukaan esi-, perus- ja lisäopetusta saavalle lapselle on järjestettävä kuljetus tai maksettava riittävä korvaus, mikäli koulumatka ylittää viisi (5) km tai lapsen ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen koulumatka muutoin muodostuu lapselle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Kouvolan kaupungissa järjestetään kuljetus 1.–2. vuosiluokkien oppilaille koulumatkan pituuden perusteella, mikäli koulumatka ylittää kolme (3 km). Koulukuljetusoikeus voi perustua koulumatkan pituuteen tai harkinnanvaraisuuteen. Harkinnanvarainen koulukuljetusoikeus voi perustua koulumatkan vaarallisuuteen tai koulumatkan rasittavuuteen tai vaikeuteen. Päätöksen kuljetusoikeudesta vaarallisuuden perusteella tekee asiakasvastaava.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa käytetään apuna Koululiitu -ohjelmaa ja tarvittaessa Kouvolan kaupunki selvittää tiestön vaarallisuutta tapauskohtaisesti. Kouvolan kaupungin koulukuljetusperiaatteissa todetaan, että talviolosuhteet, kuten pimeys, liukkaus ja lumi, hankaloittavat liikkumista, mutta talviolosuhteet ovat Suomessa ennalta arvattavia normaaleja jokavuotisia ilmiöitä, eivätkä talven olosuhteista johtuvat hankaluudet tee koulumatkasta liian vaikeaa, rasittavaa tai vaarallista.

Nyt kyseessä olevien toimipisteiden välinen etäisyys on koulumatkojen määrittämiseen käytetyllä ohjelmalla mitattuna portilta portille 973 metriä. Pilkan tai Kymintehtaan toimipisteiden läheisyydessä ei ole vaaralliseksi luokiteltuja koulumatkareittejä. Lisääntyvistä kuljetuksista syntyvät kustannukset on arvioitu esitetyssä käyttötalouselaskelmassa edellä mainitut periaatteet huomioiden. Kuljetussuunnittelussa lähtökohtana on, että lapsi kykenee käyttämään julkista liikennettä, jolla pyritään hillitsemään päästövaikutuksia. Tähän on viitattu myös ennakkovaikutusten arvioinnissa.

2. Taloudelliset perustelut

Vuosittainen säästö

Pilkan koulun lakkauttamisella on arvioitu saavutettavan Kouvolan kaupungille vuosittainen 249 000 euron kustannuksien väheneminen. Ratkaisu on osa pitkäaikaista kustannusten vähentämistavoitetta ottaen huomioon Kouvolan kaupungin väestömäärän kehityksen sekä palvelurakenteen ja niistä johtuva tulo-rahoituksen vähenemisen. Kymmenen vuoden ajanjaksolla tarkasteltuna kustannusten väheneminen on vähintään 2,5 miljoonaa euroa ilman indeksikorotuksien huomioimista. Jos indeksikorotus huomioidaan, tulee summa olemaan suurempi. Mahdollinen tasearvon alaskirjaus alentaa kertaluonteisesti kustannusten vähenemistä, mutta on myös mahdollista, että rakennus saadaan myytyä tai sille löydetään muuta käyttöä, jolloin alaskirjausta ei tehdä tai se on laskelmissa esitettyä pienempi. Laskelmissa on huomioitu Pilkan koulun ylläpitokuluja jäävän kaupungille noin 30 prosenttia, mutta jos rakennus myydään tai esimerkiksi vuokrataan, niin silloin tämä kustannusten väheneminen on suurempi tai vaihtoehtoisesti tuotot lisääntyvät.

Tavoitteena on koulukäytön loppumisen jälkeen Pilkan toimipisteenä toimineen rakennuksen myyminen tai käyttäminen johonkin muuhun tarkoitukseen. Pilkan toimipisteen tasearvon alaskirjaussumma on tuotu päätökseen liittyvissä laskelmissa tiedoksi. Tasearvon alaskirjausta ei tehdä myyntivaiheessa eikä käyttöön liittyvien selvityksien aikana. Alaskirjauksen tarve arvioidaan siinä vaiheessa, jos rakennus jää pysyvästi tyhjäksi eikä sitä saada myytyä. Mahdollisen alaskirjauksen tapahtuessa, tulee tasearvo olemaan pienempi kuin laskelmassa on mainittu, koska vuosittaiset poistot vähentävät tasearvoa. Mahdollinen alaskirjaus ei vaikuta toiminnan kustannuksiin, koska alaskirjaukset eli arvonalennukset ovat tuloslaskelman ja taseen välisiä eriä, joilla ei ole rahoituksellista vaikutusta.

Suomen Kuntaliiton julkaiseman Yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista, mukaan "jos pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus on kirjattava arvonalennuksena kuluksi (KPL 5:13 §). Arvonalennuksen tarpeellisuus arvioidaan arvonorotuksen mukaisen arvon mukaan tilikauden päättymishetkellä (KPL 5:17.5§)."

Pilkan koulun ylläpitokustannukset

Päätöksen liitteenä olevassa käyttötalouslaskelmassa Pilkan koulun ylläpitokuluiksi on arvioitu 30 prosentin taso nykytilanteeseen verrattuna. Koska rakennus on suojeltu, ei laskelmissa ole huomioitu ylläpitokustannusten täysimääräistä vähenemistä. Jos rakennus saadaan myytyä, tulee ylläpitokustannuksien vähenemä olemaan laskelmissa olevaa suurempi.

Kymintehtaan koulun korjausten kustannukset

Kuten edellä on todettu, Kymintehtaan koululle ei ole suunnitelmassa toteuttaa peruskorjausta, vaan rakennuksessa toteutetaan tarvittavat, käytön turvaavat korjaustoimenpiteet, joilla varmistetaan turvalliset ja terveelliset olosuhteet rakennuksessa oleskeleville. Loppuvuoden 2025 aikana tehdään rakennuksen kunnon osalta lisäselvityksiä, joiden avulla selvitetään mahdollisten korjaustarpeiden laajuutta, aikataulua ja kustannuksia. Korjaustoimenpiteet eivät ole yhteydessä siihen, että Pilkan toimipisteessä opiskelevat lapset siirtyisivät opiskelemaan Kymintehtaan, eikä täten ole merkityksellisiä päätöksenteon kannalta.

3. Päätöksenteko

Puutteellinen vaikutusten arviointi

Kunta päättää palveluverkoistaan itsehallintoonsa perustuen. Tällöin toimitilin arvioi, onko ratkaisu kunnan asukkaiden edun mukainen. Kasvatus- ja opetuslautakunnalla on harkintavaltaa opetuksen järjestämipaikkojen suhteen, eikä kunnalla ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta järjestää perusopetusta tietyllä etäisyydellä oppilaiden kotoa. Kunnan tulee päätöksenteossaan huomioida perusopetuslain 6 §, jossa säädetään muun ohella, että opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Palveluverkon tarkastelua varten on nimetty ohjausryhmä kasvatus- ja opetuslautakunnassa 19.10.2023 § 80 valmistelevaan kasvatukseen ja opetuksen toimialan palveluverkkoesityksiä. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti 19.08.2025 § 74, että ohjausryhmän työn jatkaminen uuden valtuustokauden alkaessa on perusteltua. Ohjausryhmä on tutustunut alueiden oppilasmäärien kehitykseen, alueiden erityispiirteisiin opetuksen näkökulmasta ja koulukiinteistöjen kuntoon viranhaltijoiden esityksestä.

Kaupunkistrategian mukaisesti kasvatukseen ja opetuksen tavoitteena on tulevaisuuden taitoja luovat päiväkodit ja koulut. Kasvatukseen ja opetuksen palveluverkkoa tulee kuitenkin tiivistää suhteessa vähenevään lapsimäärään. Koko Kouvolan perusopetuksen palveluverkon suunnittelua ohjaa perusopetuksen palveluverkon toteuttamisohjelma (Kaupunginvaltuusto 11.11.2019 §121). Toteuttamisohjelman yksi keskeinen periaate on yhtenäiskouluajatus. Tehty päätös noudattaa tätä strategista valintaa.

Kasvatus ja -opetuslautakunta päätti (29.01.2025 § 5), että Kuusankosken Naukioon rakennetaan n. 500 oppilaan yhtenäiskoulu. Päätöksenteon yhteydessä koko alueen perusopetuksen järjestämistä arvioitiin kokonaisuutena. Koulutoiminnan on tarkoitus käynnistyä uusissa tiloissa vuonna 2028. Alueella toimisi yhtenäiskoulun valmistuttua vuonna 2028 kuusi perusopetuksen toimipistettä. Opetusta järjestettäisiin Kuusankosken yhtenäiskoulussa (vuosiluokat 1–9),

Kymintehtaan yhtenäiskoulun toimipisteessä (vuosiluokat 1–9), Keskustan koulussa (vuosiluokat 1–6, myös Svenska skolan), Voikkaan koulussa (vuosiluokat 1–6) ja Jaalan koulussa. Mikäli oppilasmäärä jatkaa alueella laskua ennustetulla tavalla, palveluverkkoa tiivistettäisiin niin, että perusopetusta tarjottaisiin vuodesta 2035 alkaen Jaalan koulussa, Keskustan koulussa ja Kuusankosken yhtenäiskoulussa. Kuusankosken yhtenäiskoulun päätöksentekoa koskevat asiakirjat ovat ja ovat olleet verkossa julkisesti nähtävillä.

Opetustoiminnan siirto Pilkan koulusta Kymintehtaan kouluun ei vaaranna alueen opetuspaikkojen riittävyyttä, vaan alueelle jäävissä kouluissa on myös tilaa alueelle muuttaville uusille oppilaille.

Riittämätön kuuleminen

Kuusankoski-Jaala-alueen palveluverkkoratkaisuista on järjestetty useita kuulemistilaisuuksia. Perusopetuksen toteuttamisesta alueella on laadittu ennakkovaikutustenarviointi jo Perusopetuksen kehittämisohjelman 2019–2030 valmistelun yhteydessä (Kasvatus ja opetus toimialan palveluverkkoesitys). Lisäksi kuulemisia on tehty Kuusankosken yhtenäiskoulun hankesuunnittelun yhteydessä 2022.

Kuusankosken yhtenäiskoulua koskevassa päätöksenteossa tehtiin kokonaisarvioita koko Kuusankoski-Jaala alueen perusopetuksen toteuttamisesta. Kuusankoski-Jaala-alueen perusopetuksen palveluverkkoratkaisusta on tehty vaihtoehtotarkastelu, joka on esitelty kasvatus- ja opetuslautakunnassa elokuussa 2024 (22.08.2024 § 62). Kuntalaisia, koululaisia ja henkilöstöä kuultiin asiassa vielä tammikuussa 2025. Kuntalaiskuuleminen järjestettiin Naukion yhtenäiskoululla 8.1.2025. Kutsu tilaisuuteen esitettiin Wilma-viestinä, Wilma-tiedotteena, kotisivuilla ja Kouvolan kaupungin sosiaalisen median kanavissa. Kuntalaisilla oli mahdollisuus jättää ennen tilaisuutta ennakkokysymyksiä sähköisellä lomakkeella. Kuntalaisille avattiin tilaisuuden jälkeen vielä mahdollisuus ottaa kantaa asiaan kirjallisesti sähköisellä lomakkeella. Lomake oli avoinna 17.1.2025 saakka. Kuntalaiset ovat toimittaneet asiassa adressin ”Alakoulut säilytettävä lähikouluna Kuusankoskella” (Kasvatus- ja opetuslautakunta 29.01.2025 § 5).

Kuntalaisille järjestettiin 15.9.2025 kuulemistilaisuus Kouvolan kaupungintalolla. Kutsu tilaisuuteen esitettiin Wilma-viestinä, Wilma-tiedotteena, kotisivuilla ja Kouvolan kaupungin sosiaalisen median kanavissa. Lapsia ja nuoria kuultiin kouluilla viikkojen 37–38 aikana. Pilkan toimipisteen henkilöstöä kuultiin syyskuussa 2025. Yhteenveto kuulemisten tuloksista esiteltiin kasvatus- ja opetus lautakunnalle sen 16.9.2025 pitämässä kokouksessa. Kuntalaisten ja asianosaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista on siten huolehdittu hallintolain 41 §:n ja kuntalain 22 §:n mukaisesti.

Päätöksenteko

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan siihen, ettei vaihtoehtoisia ratkaisuja ei ole selvitetty riittävästi.

Hallintoasian selvittämisestä säädetään hallintolain 31 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Kuusankoski-Jaala alueen perusopetuksen järjestämisestä alueella on tehty kattava selvitystyö Kuusankosken yhtenäiskouluun liittyvän päätöksenteon yhteydessä. Silloiseen päätöksentekoon liittyvät tiedot ovat olleet kasvatus- ja opetuslautakunnan saatavilla ja niistä on keskusteltu lautakunnan kanssa.

Nyt tehtävässä päätöksenteossa arvioitiin vaihtoehtoina nykytilassa pysymistä tai Pilkan toimipisteen opetustoiminnan siirtoa Kymintehtaalte. Vaihtoehtoa, jossa Kymintehtaan opetustoiminta siirrettäisiin Pilkan toimipisteeseen ei tässä yhteydessä tarkasteltu, koska se ei ole realistisesti toteuttavissa. Pilkan toimipisteen koulurakennuksessa ei ole riittävästi tarvittavia opetustiloja Kymintehtaan oppilaille ja yläkoulun aineenopetustilat puuttuvat kokonaan. Oppilaiden osittainen sijoittaminen Pilkan toimipisteeseen ei tuota kustannussäästöjä eikä noudata valtuuston asettamia perusopetuksen kehittämisen periaatteita. Kuusankosken kaikki yläkoululaiset eivät nykytilanteessa myöskään mahdu nykyiseen Naukion yhtenäiskouluun.

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan siihen, ettei lautakunnalle ei ole esitetty Kymintehtaan koulun korjauksesta aiheutuvia kustannuksia. Kuten edellä on todettu, Kymintehtaan koululle ei ole suunnitelmassa toteuttaa peruskorjausta, vaan rakennuksessa toteutetaan tarvittavat, käytön turvaavat korjaustoimenpiteet, joilla varmistetaan turvalliset ja terveelliset olosuhteet rakennuksessa oleskeleville. Loppuvuoden 2025 aikana tehdään rakennuksen kunnon osalta lisäselvityksiä, joiden avulla selvitetään mahdollisten korjaustarpeiden laajuutta, aikataulua ja kustannuksia. Korjaustoimenpiteet eivät ole yhteydessä siihen, että Pilkan toimipisteessä opiskelevat lapset siirtyisivät opiskelemaan Kymintehtaalte, eikä täten ole merkityksellisiä päätöksenteon kannalta. Tämän vuoksi niiden kustannuksia ei myöskään ole huomioitu käyttötalouslaskelmassa.

Asian valmistelussa voidaan todeta hallintolain mukaisesti hankitun kaikki sellaiset tiedot ja selvitykset, joilla on arvioitu olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta.

Esteellisyys

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että kokouksessa on ollut äänestämässä esteellinen henkilö, sillä päätöksentekijän omat lapset käyvät Kymintehtaan koulua.

Esteellisyydestä säädetään hallintolaissa. Sen 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa. 28 §:ssä säädetään esteellisyyssperusteet, joiden mukaan virkamies (tai monijäsenisen toimielimen jäsen) on esteellinen: 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen; 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa; 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen; 4) jos hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa; 5) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa; 6) jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan; tai 7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

2 momentin mukaan läheisellä tarkoitetaan muun ohella virkamiehen / monijäsenisen toimielimen jäsenen lasta.

29 §:ssä säädetään, että virkamies ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään. Monijäsenisen toimielimen jäsenen ja esittelijän esteellisyydestä päättää kuitenkin toimielin. Monijäseninen toimielin päättää myös muun läsnäoloon oikeutetun esteellisyydestä. Jäsen tai esittelijä saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos toimielin ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksen perusteella kukaan jäsen ei ole asian käsittelyssä ilmoittanut esteellisyydestä.

Oikaisuvaatimuksessa esteelliseksi esitettyä jäsentä on kuultu esteellisyysväitteen johdosta. Hän on 14.10.2025 tuonut esiin, ettei katso olleensa esteellinen asiassa, sillä päätös ei suoraan kohdistu toimipisteeseen, jossa hänen lapsensa opiskelevat, vaan päätöksenteon kohteena on ollut Pilkan toimipiste.

Arvioitaessa sitä, onko oikaisuvaatimuksessa esitetty henkilö ollut esteellinen Pilkan toimipisteen opetustoiminnan siirtämistä koskevassa asiassa, voidaan todeta seuraavaa:

Päätöksenteon kohteena on ollut Kymintehtaan koulun Pilkan toimipisteen opetustoiminnan siirtäminen hallinnollisesti saman koulun Kymintehtaan toimipisteeseen. Päätöksenteon kohteena ei ole ollut osaksikaan opetustoiminnan siirtäminen Kymintehtaan toimipisteestä muualle tai opetustoiminta Kymintehtaan toimipisteessä muutoinkaan kuin, että esityksen mukainen päätös merkitsi samalla sitä, että Kymintehtaan koulusta muodostuisi päätöksenteon myötä oppilasmäärältään suurempi kouluyksikkö, jossa olisi rinnakkaisluokkatoimintaa.

Asianosaisjääviyden (28 §:n 1 momentin 1 kohta) osalta voidaan todeta, että Kuntaliiton oikeuskäytäntöön perustuvan tulkinnan mukaan käsiteltäessä kunnan kouluverkkoa ja esimerkiksi yhden tai useamman koulun lakkauttamista ei asian käsittelyssä katsota olevan varsinaisia asianosaisia (Päätöksenteko kouluverkon muutoksissa. Kuntaliitto 2020). On huomioitava, että tapauksessa ei ollut kyse koulun lakkauttamisesta, vaan opetustoiminnan siirtämisestä toiseen toimipisteeseen, mutta tilanne on kuitenkin asianosaisuuden kannalta verrattavissa Kuntaliiton asianosaisuutta koskevaan arvioon. Siten sellaisen päätöksentekoon osallistuneen jäsenen, jonka lapset käyvät hallinnollisesti samaa koulua, jota päätös koskee, ei voida katsoa olevan esteellinen hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella.

Intressijääviyden (28 §:n 1 momentin 3 kohta) osalta voidaan todeta, että esteellisyys edellyttäisi päätöksestä seuraavan jäsenelle tai hänen hallintolain mukaiselle läheiselleen erityistä hyötyä tai haittaa. Oikeuskirjallisuuden mukaan erityiseksi katsottava hyöty tai haitta on esimerkiksi taloudellisessa tai henkilökohtaisessa mielessä merkittävää ja tuntuva. Erityisyyttä on oikeuskirjallisuudessa kuvattu myös nimenomaisuuden omakohtaisuuden, omalaatuisuuden ja epätavallisuuden termeillä. Esteellisuuden syntyminen edellyttää sekä joko hyödyn tai haitan syntymistä, että hyödyn tai haitan erityisyyttä. (Esteellisyys hallinnossa, 2018.)

Tapauksessa päätöksentekoon osallistuneen jäsenen lapset eivät käy koulua siinä toimipisteessä, jonka opetustoiminnan siirtäminen toiseen toimipisteeseen on ollut päätöksenteossa kyseessä. Päätös ei ole koskenut myöskään sitä, siirretäänkö Kymintehtaan koulun Kymintehtaan toimipisteen opetus Pilkan toimipisteeseen, vaan ainoastaan Pilkan toimipisteen opetuksen siirtämistä Kymintehtaan toimipisteen yhteyteen. Päätöksestä ei seuraa muita vaikutuksia Kymintehtaan koulun toista toimipistettä (eli Kymintehtaan toimipistettä) käyviin oppilaisiin, kuin, että samaan koulurakennukseen siirtyy toisesta toimipisteestä oppilaita. Päätöksen perusteluissa on kuvattu yhteiskoulun etuja, mutta mistään hallintolaissa tarkoitetusta erityisestä hyödystä ei tässä kohtaa voida sanoa olevan kyse. Voidaan siten todeta, ettei päätöksellä ole hallintolaissa tarkoitettuja vaikutuksia (erityistä hyötyä tai haittaa) päätöksentekoon osallistuneen jäsenen lapsiin eikä intressijääviyttä siten ole syntynyt.

Yleislausekejääviyden (28 §:n 1 momentin 7 kohta) osalta voidaan todeta, että se edellyttäisi puolueettomuuteen kohdistuvan luottamuksen vaarantumista muusta erityisestä syystä, kuin mitä muissa 28 §:n mukaisissa esteellisyysperusteissa on säädetty. Oikeuskirjallisuuden mukaan tällaisen syyn on oltava ulkopuolisen havaittavissa ja sen puolueettomuutta vaarantavan vaikutuksen tulee olla suunnilleen saman asteinen kuin erikseen määritellyissä esteellisyysperusteissa. Yleislausekejääviydellä on tarkoitus suojata yleistä luottamusta hallintoasian käsittelyn puolueettomuuteen. (Esteellisyys hallinnossa 2018.) Kun huomioidaan se, ettei päätös vaikuta välittömästi jäsenen lapsiin, niin siitä huolimatta, että kyse on hallinnollisesti samasta koulusta (Kymintehtaan koulu), kuin mitä jäsenen lapset käyvät, ei esteellisyyttä myöskään yleislausekkeen perusteella ole syytä katsoa syntyvän.

Muiden hallintolain 28 §:ssä säänneltyjen esteellisyysperusteiden (edustusjävi, palvelussuhde- ja toimeksiantojäävi ja yhteisöjävi) arviointi ei ole olennaista tässä tapauksessa.

Liitteenä oikaisuvaatimus.

Lisätietoja: vt. opetuspalvelupäällikkö Maija Saksa, puh. 020 615 8429, maija.saksa(at)kouvola.fi

Sivistysjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen edellä mainituilla perusteilla.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös: